

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gujuman Ion împotriva Consiliului orașenesc Telenești, terț Primăria orașului Telenești cu privire la anularea actului administrativ individual și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașului Telenești, pe motiv că apelanții au prezentat motivarea apelului peste termenul legal,

*(Dosarul nr.3r-259/24
NR. PIGD 2-23133107-01-3r-07112024)*

Depunerea recursului împotriva încheierii judecătorești (art.242 din Codul administrativ). Recursul motivat împotriva încheierii judecătorești nu a fost depus inițial, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, la instanța de judecată care a emis încheierea contestată.

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud: A. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

11 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești, Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Ion Malanciuc

Diana Stănilă, *Judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 septembrie 2023, Gujuman Ion a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Consiliului orașenesc Telenești, terț Primăria orașului Telenești, solicitând anularea deciziei nr.XXXXXX din 09 decembrie 2022 „*Cu privire la privatizarea terenului aferent obiectului privat cu nr. cadastral XXXXX a cet. Gujuman Ion*” emisă de Consiliul or. Telenești, în partea ce ține de înstrăinarea terenului aferent, cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX ha, conform raportului de evaluare, la prețul de XXXXX de lei și obligarea emiterii unei decizii prin care prețul de înstrăinare a terenului cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX ha, să fie stabilit la prețul normativ de XXXXX de lei, care era în vigoare la momentul rămânerii definitive a hotărârii din 07 aprilie 201 nr.3CA-48/2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 23 aprilie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de Gujuman Ion. S-a anulat decizia nr.XXXXXX din 09 decembrie 2022 emisă de Consiliul orașenesc Telenești, în partea ce ține de înstrăinarea terenului aferent cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de XXXXX ha. S-a obligat Consiliul orașenesc Telenești să emită un act administrativ individual favorabil conform cererii și borderoului de calcul din 20 noiembrie 2019 conform hotărârii din 07 aprilie 2021 nr.3Ca-48/2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

3. La 20 mai 2024, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea prevederilor art.232 alin.(1) din Codul administrativ, Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești au depus apel (nemotivat)

împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 23 aprilie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii depuse de Gujuman Ion. Totodată, apelanții au indicat că motivarea apelului o vor prezenta ulterior după notificarea hotărârii motivate a primei instanțe (f.d.109-110).

4. La 06 august 2024, Primăria orașului Telenești și Consiliul orășenesc Telenești au prezentat motivarea apelului.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

5. Prin încheierea din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orășenesc Telenești împotriva hotărârii din 23 aprilie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, din motiv că apelul motivat a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

6. La 14 octombrie 2024, Primăria orașului Telenești și Consiliul orașului Telenești au depus recurs motivat împotriva încheierii din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, înregistrat cu nr.17257, fapt ce rezultă de pe ștampila de intrare a corespondenței a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, anularea încheierii a instanței de apel, cu repunerea în termen a cererii de apel și remiterea cauzei pentru examinare în fond la Curtea de Apel Bălți (f.d.154-168).

SOLICITĂRILE RECURENTULUI

7. În susținerea recursului, Primăria orașului Telenești și Consiliul orășenesc Telenești au indicat că soluția instanței de apel este eronată, întrucât apelul motivat a fost depus la 06 august 2024 prin intermediul poștei electronice, adică în interiorului termenului legal.

8. La 07 noiembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Ion Gujuman copia recursului declarat de Primăria orașului Telenești și Consiliul orășenesc Telenești, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, cu toate acestea intimatul nu și-a valorificat acest drept procesual și nu a prezentat instanței de recurs referința (f.d.171).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ:

„ (1) Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

10. Potrivit art.242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.”

11. Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ:

„ (2) Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.”

12. În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ:

„(1) Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: **a) declară recursul inadmisibil.**”

13. În conformitate cu art.193 alin.(3) din Codul administrativ:

„ (3) Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.”

14. Potrivit art.194 alin.(1) din Codul administrativ:

„(1) În procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.”

15. Din prevederile art.223 din Codul administrativ rezultă că:

„Hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.”

16. Conform art.96 alin.(1) din Codul administrativ:

„(1) Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

17. Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ:

„(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;

b) notificare prin poștă cu act de notificare;

c) **notificare prin poștă cu scrisoare recomandată;**

d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

18. Conform art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ:

„(1) Un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. (2) Pentru probarea notificării este suficient **avizul de recepție.**”

19. În conformitate cu art.195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

20. Conform art.110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

21. Potrivit art.111 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.”

22. În conformitate cu art.112 alin.(4) din Codul de procedură civilă:

„(4) Dacă actul de procedură **trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească** ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

23. Conform art.113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

24. În conformitate cu art.24 alin.(1) din Codul administrativ:

„(1) Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS

25. Examinând recursul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașului Telenești, în raport cu materialele cauzei și cadrului legal precitat supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea recursului, din următoarele motive.

26. Din prevederile art.242 din Codul administrativ, precitate la §9 din prezenta decizie, rezultă că la depunerea recursului împotriva încheierii judecătorești trebuie să fie respectate cumulativ anumite condiții strict-obligatorii și anume: *recursul să fie motivat; să fie depus la instanța de judecată care a emis încheierea contestată; precum și să fie depus în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești.*

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea

anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

28. Din actele cauzei rezultă că la 17 septembrie 2024, Curtea de Apel Bălți a declarat inadmisibil apelul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașului Telenești împotriva hotărârii din 23 aprilie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, din motiv că apelul motivat a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

29. La 18 septembrie 2024, Curtea de Apel Bălți a expediat, prin intermediul poștei terestre, cu aviz de recepție, în adresa Consiliului orașenesc Telenești și Primăriei orașului Telenești copia încheierii din 17 septembrie 2024, fapt ce rezultă din scrisoarea nr.16763, anexată la actele cauzei (f.d.145).

30. Potrivit avizului poștal de recepție nr. XXXXX, Consiliul orașenesc Telenești și Primăria orașului Telenești au recepționat copia încheierii din 17 septembrie 2024, la data de 24 septembrie 2024 (f.d.146).

31. Cele menționate supra denotă faptul că, Curtea de Apel Bălți și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc participanților la proces, iar termenul prescris de 15 zile pentru depunerea recursului motivat împotriva încheierii instanței de apel prevăzut la art.242 din Codul administrativ, de la notificare acesteia, la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, a început să curgă din 25 septembrie 2024, ziua imediat următoare de la data notificării recurenților a încheierii contestate, care a expirat la data de 09 octombrie 2024 (miercuri) inclusiv.

32. Cu toate acestea, însă, Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești au depus recursul motivat la Curtea de Apel Bălți (instanța de judecată care a emis încheierea contestată din 17 septembrie 2024) abia la 14 octombrie 2024, înregistrat sub numărul de intrare 17257, fapt ce rezultă de pe ștampila de intrare a corespondenței a instanței de apel (f.d.155-167), adică cu mult peste termenul legal de 15 zile prevăzut art.242 din Codul administrativ.

33. Distinct, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că inițial Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești au depus recursul împotriva încheierii din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, la 07 octombrie 2024, prin intermediul oficiului poștal OP Telenești, direct la Curtea Supremă de Justiție și înregistrat de către ultima la 11 octombrie 2024, recurenții ignorând condițiile strict-obligatorii prevăzute la art.242 din Codul administrativ, care statuează că recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea

contestată, din care motiv acesta a fost redicționat Curții de Apel Bălți pentru a fi anexat la dosar, cu înștiințarea recurenților despre acest fapt (f.d.154).

34. Iar, la 14 octombrie 2024, Curtea de Apel Bălți a înregistrat recursul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești împotriva încheierii din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți.

35. La 21 octombrie 2024 și 22 octombrie 2024, Curtea de Apel Bălți a interelat de la Judecătoria Orhei, sediul Central, dosarul respectiv (f.d.150, 153).

36. La 23 octombrie 2024, Judecătoria Orhei, sediul Central a expediat dosarul în adresa Curții de Apel Bălți (f.d.164).

37. La 28 octombrie 2024, dosarul în cauză a parvenit la Curtea de Apel Bălți, fapt ce rezultă de pe ștampila de intrare a corespondenței a instanței de apel (f.d.164).

38. La 30 octombrie 2024, Curtea de Apel Bălți, în conformitate cu prevederile art.242 din Codul administrativ, teza a 2-a, a transmis neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești contestate împreună cu dosarul judiciar, Curții Supreme de Justiție care este competentă să soluționeze recursul.

39. Potrivit ștampilei de intrare a corespondenței de pe tartajul dosarului, acesta a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 07 noiembrie 2024, sub nr.3666.

40. Ține de notat că regula impusă de legiuitor la art.242 din Codul administrativ, reprezintă o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice, care este dictată de cumularea a trei condiții strict necesare și anume: recursul trebuie să fie motivat, să fie depus la instanța de judecată care a emis încheierea contestată (la caz, Curtea de Apel Bălți), precum și să fie depus în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești.

41. Aceste rigori legale sunt obligatorii absolut pentru toți participanții la proces, în caz contrar intervin consecințele prevăzute la art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, de declarare a recursului inadmisibil.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că deși Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești, inițial au depus recursul împotriva încheierii din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, la 07 octombrie 2024, prin intermediul oficiului poștal OP Telenești, direct la Curtea Supremă de Justiție și înregistrat de către ultima la 11 octombrie 2024, totuși recurenții nu s-au conformat integral prevederilor obligatorii prevăzute la art.242 din Codul administrativ, de a depune recursul împotriva încheierii contestate *la instanța de judecată care a emis încheierea contestată*,

adică la Curtea de Apel Bălți, care ulterior a înregistrat recursul la *14 octombrie 2024*.

43. La caz, sunt relevante prevederile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, potrivit cărora, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

44. Or, fiind cei interesați de soluționarea prezentei cauze în ordine de recurs, Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești urmau să depună diligență și să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură strict *în modul și în interiorul termenului prevăzut de lege*, la caz, prin prezentarea motivării recursului nemijlocit la Curtea de Apel Bălți, care a emis încheierea contestată, și în interiorul termenului de 15 de zile de la notificarea încheierii judecătorești contestate după cum statuează expres dispozițiile art.242 din Codul administrativ, adică până la data de *09 octombrie 2024 inclusiv*, având în vedere că încheierea din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost notificată recurenților la 24 septembrie 2024, pe când acesta a parvenit la Curtea de Apel Bălți abia la *14 octombrie 2024* (f.d. 146).

45. Prin urmare, nerespectarea *modului* de depunere a recursului motivat împotriva încheierii din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, (adică nemijlocit la instanța de judecată care a emis încheierea contestată (Curtea de Apel Bălți), care a generat drept consecință automat și încălcarea termenului legal de depunere a recursului, care a fost înregistrat la Curtea de Apel Bălți abia la *14 octombrie 2024*), se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al Primăriei orașului Telenești și al Consiliului orașenesc Telenești, care nu au dat dovadă de responsabilitate și atitudine activă, cu folosirea cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

46. Din cele menționate, se impune declararea recursului depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești ca inadmisibil în temeiul art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

47. La acest capitol, Curtea de la Strasbourg a relatat în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

48. În această privință Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [*cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei*], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

49. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la *formalitățile și termenele* ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (*cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia*).

50. Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov c. Ucrainei*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

51. În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești, drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere faptul că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

52. Date fiind cele constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara recursul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești, inadmisibil.

53. În conformitate cu 191 alin.(5) lit.b), art.242 și art.243 alin.(1) lit.a) și alin.(2) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de Primăria orașului Telenești și Consiliul orașenesc Telenești împotriva încheierii din 17 septembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gujuman Ion împotriva Consiliului orașenesc Telenești, terț Primăria orașului Telenești cu privire la anularea actului administrativ individual și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă